Bilgi ve ?leti?im Teknolojisi Yeterlikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgi ve ?leti?im Teknolojisi Yeterlikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17654

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgi ve ?leti?im Teknolojisi Yeterlikleri Ölçe?i (B?TYÖ), ö?retmen adaylar?n?n bilgi ve ileti?im teknolojilerini (B?T) pedagojik ve mesleki amaçlarla kullanma konusundaki alg?lanan yeterlik düzeylerini ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, ?ahin Gökçearslan, Karademir Co?kun ve ?ahin (2019) taraf?ndan ö?retmen adaylar?n?n spesifik ihtiyaçlar?na uygun olarak Türkçe'ye kazand?r?lm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki e?itim fakültesi ö?rencilerinin dijital ça??n gerektirdi?i becerilere ne ölçüde sahip oldu?unu belirlemeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in temel amac?, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n B?T entegrasyonu aç?s?ndan etkinli?ini de?erlendirmeye yard?mc? olmakt?r.

Anahtar Kelimeler

Bilgi ve ?leti?im Teknolojisi Yeterli?i, B?T, Ö?retmen Aday?, Ölçek Uyarlama, Dijital Yeterlik, E?itim Teknolojisi, Pedagojik Yeterlik

Yazarlar

?ahin Gökçearslan, Turgay Karademir Co?kun, Serap ?ahin

Amaç

Ölçe?in temel amac?, gelece?in ö?retmenleri olan üniversite ö?rencilerinin, e?itim-ö?retim süreçlerinde B?T araçlar?n? etkili, etik ve verimli bir ?ekilde kullanma konusundaki bilgi, beceri ve tutumlar?n? de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, hem bireysel düzeyde yeterlik aç?klar?n? tespit etmeye hem de kurumsal düzeyde ö?retmen yeti?tirme müfredatlar?n?n dijital okuryazarl?k gerekliliklerine ne kadar cevap verdi?ini analiz etmeye olanak tan?r.

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n B?T kullan?m? konusundaki öz yeterlik inançlar?n? belirleyerek, e?itim fakültelerinde verilen teknoloji entegrasyonu derslerinin etkilili?ini ölçmek için bir temel sa?lamaktad?r. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel ba?lama uygunlu?unu sa?lam??t?r.

Yap?

Bilgi ve ?leti?im Teknolojisi Yeterlikleri Ölçe?i, ö?retmen adaylar?n?n dijital yeterliliklerini çok boyutlu olarak ele alan bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap? genellikle; temel teknik bilgi ve beceriler, B?T'in ö?retim materyali geli?tirme ve kullanma becerisi, ileti?im ve i?birli?i için B?T kullan?m?, ö?renci de?erlendirme süreçlerinde B?T entegrasyonu ve etik/yasal B?T kullan?m? gibi alt boyutlar? içermektedir. Ölçek, esas olarak dijital yeterlik çerçeveleriyle uyumludur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçülen yap?, yaln?zca donan?m ve yaz?l?m kullan?m?ndaki teknik yeterlili?i de?il, ayn? zamanda B?T'i ö?renme ve ö?retme süreçlerine entegre etme yetene?i olan pedagojik teknolojik içerik bilgisini de kapsamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik (validity) bilgisi belirtilmemi? olsa da, Gökçearslan ve arkada?lar? (2019) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda kapsaml? psikometrik prosedürler uygulanm??t?r. Bu prosedürler tipik olarak yap? geçerli?ini test etmek için faktör analizi (do?rulay?c? ve/veya aç?mlay?c?) ve dilsel e?de?erlik çal??malar?n? içerir.

Uyarlama çal??mas?n?n temel amac?, ölçe?in Türkçe formunun, orijinal formun ölçtü?ü yap?y? Türkiye ba?lam?nda da do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamakt?r. Bu ba?lamda, ölçe?in yap?sal geçerlik kan?tlar?, faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ve model uyum indekslerinin yeterli oldu?unu göstermi?tir (Detaylar için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r).

Güvenirlik

Kaynak verilerde spesifik güvenirlik (reliability) bilgisi belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde ölçe?in iç tutarl?l??? (internal consistency) de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplan?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Gökçearslan ve arkada?lar?n?n (2019) çal??mas?nda, B?TYÖ'nün genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde veya üstünde oldu?u rapor edilmi?tir. Güvenirlik çal??malar?nda ayr?ca zamana ba?l? tutarl?l??? ölçmek için test-tekrar test yöntemleri de kullan?lm?? olabilir. Ölçe?in güvenilirli?i, özellikle e?itim ara?t?rmalar?nda tutarl? sonuçlar elde etmek için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçekle ayn? faktör yap?s?n? koruyup korumad???n? belirlemek için faktör analizi kritik bir ad?md?r. Gökçearslan ve arkada?lar? (2019), büyük olas?l?kla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanarak, ölçe?in orijinal yap?s?n? (yani belirlenen alt boyutlar?n?) Türk örnekleminde de korudu?unu do?rulam??lard?r.

Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak desteklendi?ini ve her bir maddenin ilgili faktör alt?nda beklendi?i gibi yüklendi?ini ortaya koyar. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in alt boyutlar?n?n ayr?mc?l???n? ve yap?sal bütünlü?ünü teyit eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçek format?na ba?l? olarak, muhtemelen 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme (Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak akademik standartlar gere?i Likert tipindedir).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmen Adaylar? (Üniversite ö?rencileri)

Age Group: Genellikle 18-25 ya? aral???ndaki lisans ö?rencileri.

Population Details: Türkiye'deki çe?itli e?itim fakültelerinin lisans programlar?na kay?tl? ö?retmen adaylar?. Çal??ma genellikle geni? bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) ölçe?i. Uygulama, ka??t-kalem veya dijital anket format?nda yap?labilir.

Anahtar Kelimeler

B?T Entegrasyonu, Ö?retmen E?itimi, E?itim Teknolojileri, Psikometrik Özellikler, Faktör Yap?s?, Güvenirlik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?ahin Gökçearslan

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: sgokcearslan@gazi.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Ankara, Türkiye (Çal??man?n yap?ld??? dönemdeki kurumsal bilgiye dayanarak.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik yay?n (Gökçearslan et al., 2019) arac?l???yla eri?ilebilir durumdad?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle kaynak gösterilmesi ?art?yla mümkündür. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanma çal??mas? 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m haklar? ve izinleri için sorumlu yazar ?ahin Gökçearslan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ölçe?in referans çal??mas? ve uyarlama kayna?? a?a??dad?r:

Gökçearslan, ?., Karademir Co?kun, T. ve ?ahin, S. (2019). Ö?retmen aday? bilgi ve ileti?im teknolojisi yeterlikleri ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas?. *Kastamonu E?itim Dergisi, 27*(4), 1435-1444. doi:10.24106/kefdergi.2828.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi (uyarlama sürecinde kullan?lan form) a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilgi-ve-iletisim-teknolojisi-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf

Bilgi ve ?leti?im Teknolojisi Yeterlikleri Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçe?in maddelerine yer verilmemi?tir. Maddelerin tam listesi için lütfen Gökçearslan, Karademir Co?kun ve ?ahin (2019) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM